

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2014CC562 a en b

Zaaknummer Klachtencommissie 2013T988 (1) en (2)

datum uitspraak 16/09/2015

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoeker,
bijgestaan door: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven,

te voldoen door:

De Stichting Beheer en Toezicht
als beheerder van het Coulancefonds voor schadevergoeding aan
slachtoffers van seksueel misbruik in het [internaat],
voorheen behorende tot de Nederlandse provincie van de
Ordensgemeenschap der Armen Brüder des heiligen Franziskus,
hierna te noemen: Coulancefonds,

en

de Orde van de Minderbroeders Franciscanen,
gevestigd te [plaats],
hierna te noemen: de Orde.

1. Verloop van de procedure

algemeen

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door twee personen verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is door de griffie van de Compensatiecommissie ontvangen op 14 oktober 2014, tezamen met twee adviezen van de Klachtencommissie d.d. 14 augustus 2014, één met zaaknummer 2013T988 (1) en één met zaaknummer 2013T988 (2). In deze adviezen is het door twee personen gepleegd seksueel misbruik gegrond verklaard.

Verloop 2013T988 (1): [internaat]

1.2 Krachtens artikel 2 van de Compensatieregeling is deze regeling van toepassing voor een R.K. instelling in Nederland. Ten aanzien van het seksueel misbruik als vermeld in het advies van de Klachtencommissie d.d. 14 augustus 2014 met het zaaknummer 2013T988 (1), is de R.K. instelling, waartoe de dader behoorde, te weten de Congregatie van de Broeders Franciscanen, (de Nederlandse provincie van de Ordensgemeinschaft der Armen-Brüder des heiligen Franziskus), niet meer in Nederland actief.

Teneinde ook de slachtoffers van het seksueel misbruik binnen het toenmalige [internaat] te [plaats], ressorterend onder de hiervoor genoemde Ordensgemeinschaft, voor compensatie in aanmerking te laten komen, is een Coulacefonds opgericht, waarvan het beheer berust bij de Stichting Beheer en Toezicht inzake seksueel misbruik in de RKK in Nederland.

Verloop 2013T988 (2): Orde Minderbroeders Franciscanen

1.3 Naar aanleiding van het advies van de Klachtencommissie met zaaknummer 2013T988 (2) tegen een persoon verbonden aan de Orde is de brief van de Orde d.d. 20 augustus 2014 ontvangen, waarin de Orde te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen. Het door de Orde ingevulde antwoordformulier is eveneens door de griffie ontvangen.

1.4 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Het Coulacefonds en de Orde hebben zich ook aan de Compensatieregeling onderworpen. Partijen (met uitzondering van het Coulacefonds) hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

2.1 Algemeen

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in de twee adviezen zoals genoemd onder 1, zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in deze twee adviezen, gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik.

Verzoeker komt uit een gezin met [aantal] kinderen, waarvan verzoeker de op een na oudste is. Verzoeker heeft het eerste jaar van de middelbare school op een gewone Mulo doorgebracht, en heeft dat jaar moeten overdoen. Vervolgens is verzoeker op 13 jarige leeftijd door zijn ouders naar het [internaat] gestuurd waar hij het eerste jaar van de Mulo heeft overgedaan.

2.2 Advies met zaaknummer 2013T988 (1): [internaat]; misbruik door [aangeklaagde 1]

Wijlen [burgerlijke naam] (hierna: [aangeklaagde 1]) was ziekenbroeder op het [internaat]. De keren dat verzoeker (in de tijd dat hij op [internaat] zat) een schaafwond, oorpijn of keelpijn had, diende hij zich te melden bij [aangeklaagde 1] op de ziekenzaal. Verzoeker diende zich dan helemaal uit te kleden en zijn geslachtsdeel werd elke keer onderzocht en betast. Dit heeft zes of zeven plaatsgevonden, zonder dat daarvoor een medische noodzaak bestond. Daarnaast heeft [aangeklaagde 1] verzoeker ten hoogste drie keer gepenetreerd in zijn anus, waarbij niet duidelijk is waarmee hij verzoeker heeft gepenetreerd. Dit heeft plaatsgevonden tijdens de ongeveer drie keren dat verzoeker een nacht op de ziekenzaal heeft gelegen, omdat hij flink ziek was.

Verzoeker herinnert zich de etherlucht en had de volgende dag pijn aan zijn plasser en anus. Bij aanvang van het seksueel misbruik door [aangeklaagde 1] was verzoeker circa 13 jaar oud.

2.3 Advies met zaaknummer 2013T988 (2): de Orde; misbruik door [aangeklaagde 2]

Wijlen [burgerlijke naam] (hierna: [aangeklaagde 2]) was verbonden aan het internaat in [plaats]. Direct in het eerste jaar op het internaat is verzoeker door [aangeklaagde 2] uitgenodigd om naar diens kamer te komen voor een hypnose-sessie. Aannemelijk is geworden dat verzoeker één keer tijdens zo'n hypnose-sessie door [aangeklaagde 2] aan zijn ontblote geslachtsdeel is betast. Verzoeker was ten tijde van dit seksueel misbruik ongeveer 13 jaar oud.

3. Het bewijs en categorie-indeling

3.1 bewijs

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van de twee niet meer voor bezwaar vatbaar schriftelijk adviezen van de Klachtencommissie, zoals vermeld onder 1. In de hiervoor genoemde twee adviezen zijn de klachten tegen deze [aangeklaagde 1] en [aangeklaagde 2] gegrond verklaard.

Het advies van de Klachtencommissie met zaaknummer 2013T988 (2) is voorzien van de schriftelijke beslissing van de Orde tot overname van het advies. Het advies van de Klachtencommissie met zaaknummer 2013T988 (1) is - gelet op de omstandigheden als genoemd in overweging 1.2 - niet voorzien van de schriftelijke beslissing tot overname van het advies.

3.2 meerdere daders

In de onderhavige aanvraag sprake is van seksueel misbruik verricht door meerdere, te weten twee daders (hierna te noemen: meerdaderschap).

In zijn algemeenheid merkt de Compensatiecommissie in dat kader op dat ieder slachtoffer, ongeacht of het misbruik door één dader of door meerdere daders is gepleegd, aanspraak heeft op één vergoeding en dat deze vergoeding nooit meer bedraagt dan €100.000,--. Blijkens de toelichting op de Compensatieregeling (paragraaf De categorieën, 4e alinea) geldt alleen de hoogste categorie in het geval dat het seksueel misbruik door meerdere daders binnen verschillende categorieën valt.

De Compensatiecommissie ziet geen grond om een slachtoffer dat door meerdere daders is misbruikt meerdere aanvragen te geven en daarmee het plafond binnen een bepaalde categorie te overstijgen, terwijl voor een slachtoffer dat door één dader meerdere keren is misbruikt wel het plafond zou gelden van de desbetreffende categorie. Het enkele feit dat sprake is van misbruik door meerdere daders, ziet de Compensatiecommissie wel als een verzwarende omstandigheid, die in zijn algemeenheid tot uitdrukking kan komen in de categorie-indeling of in het uit te betalen bedrag.

3.3 meerdere daders en verschillende R.K.-instellingen

Het feit dat sprake is van meerdere daders verbonden aan verschillende R.K.-instellingen, doet aan bovenstaande niet af. Ook in die gevallen is de Compensatiecommissie van oordeel dat de totaal te verkrijgen compensatie niet hoger kan zijn dan het maximale bedrag binnen de - gezien de aard van het misbruik - van toepassing zijnde categorie. Een andere regeling van deze materie zou hebben geleid tot een niet goed uit te leggen ongelijkheid in behandeling van enerzijds een slachtoffer van meer daders verbonden aan dezelfde R.K.-instelling en anderzijds een slachtoffer van meer daders verbonden aan verschillende R.K.-instelling anderzijds.

3.4 categorie-indeling n.a.v. het misbruik [aangeklaagde 1]

Gelet op het door [aangeklaagde 1] jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan, zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat de aanvraag voor een financiële compensatie vanwege het misbruik verricht door [aangeklaagde 1] ingedeeld dient te worden in categorie 4, zoals geformuleerd in artikel 5 sub 4 van de Compensatieregeling.

De Compensatiecommissie komt tot deze indeling op grond van de volgende overweging.

Artikel 5 sub 4 van de Compensatieregeling is van toepassing in geval van eenmalige tot enkele malen verkrachting. De reikwijdte van het begrip verkrachting binnen categorie 4 dient -aldus de Toelichting bij de Compensatieregeling- door de Compensatiecommissie te worden bepaald. De Compensatiecommissie ziet in zijn algemeenheid seksuele handelingen waarbij wordt binnengedrongen in het lichaam van ofwel het slachtoffer ofwel de dader als verkrachting die valt in categorie 4. De onderhavige seksuele handelingen, waarbij in de anus van verzoeker is binnengedrongen, vallen daar ook onder.

3.5 categorie-indeling n.a.v. het misbruik [aangeklaagde 2]

Gelet op het jegens verzoeker door [aangeklaagde 2] gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat het door [aangeklaagde 2] verrichte seksueel misbruik ingedeeld dient te worden in categorie 2, zoals geformuleerd in artikel 5 sub 2 van de Compensatieregeling. Het seksueel misbruik is beperkt gebleven tot één gebeurtenis, waarbij de intieme delen van verzoeker zijn betast.

3.6 conclusie categorie-indeling

Voorgaande brengt met zich dat de Compensatiecommissie het misbruik door [aangeklaagde 1] en door [aangeklaagde 2] gezamenlijk beoordeelende, de aanvraag van verzoeker indeelt in categorie 4.

Ten overvloede merkt de Compensatiecommissie op dat hoewel hier sprake kan zijn van seksueel misbruik dat in meerdere categorieën zou kunnen vallen, voor de te adviseren uitkering volgens de toelichting op de Compensatieregeling alleen de hoogste categorie geldt (zie Toelichting op de Compensatieregeling, paragraaf De categorieën, 4^e alinea).

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik.

standpunt verzoeker

4.2 Op verzoek van de voorzitter van de Compensatiecommissie bij brief van 22 januari 2015 is namens verzoeker bij brief van 21 april 2015 opgesteld door mr. Weller de vermogensschade van verzoeker nader toegelicht. Kort samengevat wordt het navolgende gesteld.

Verzoeker is na zijn tweejarig verblijf op [internaat] overgestapt naar een gewone mavo, maar heeft dat diploma niet weten te behalen, hetgeen te wijten is aan het geweld en het seksueel misbruik dat hem in de periode daarvoor was aangedaan, aldus verzoeker. Indien verzoeker niet seksueel zou zijn misbruikt, zou hij naar alle waarschijnlijkheid wel zijn middelbare schooldiploma hebben behaald en een betere inkomenspositie hebben kunnen verwerven. In dat geval zou hij zelfs een universitaire studie hebben kunnen afronden en op academisch niveau werkzaam zijn geweest. Verzoeker is daarentegen nagenoeg zijn gehele leven als [be-roep] werkzaam geweest. De inkomensderving wordt door verzoeker begroot op meer dan het maximaal te adviseren compensatiebedrag.

Daarnaast moet opgemerkt worden dat verzoeker kampt met psychologische problemen ten gevolge van het seksueel misbruik, die op hun beurt ook hun weerslag gehad hebben op alle facetten van verzoekers leven, waaronder zijn verdien capaciteit. Verzoekers inkomsten uit de rijschool lopen de laatste jaren daardoor terug.

Concluderend stelt verzoeker dat zijn aanvraag ingedeeld dient te worden in categorie 5, nu sprake is van substantiële vermogensschade die zonder gerede twijfel in causaal verband staat met het seksueel misbruik, waardoor hij voor het maximaal uit te keren schadevergoedingsbedrag in aanmerking wenst te komen.

standpunt verweerder

4.3 De Orde heeft bij brief d.d. 12 mei 2015 gereageerd en -kort samengevat- te kennen gegeven af te zien van het geven van een inhoudelijk oordeel.

overwegingen Compensatiecommissie

4.4 De Compensatieregeling kent in artikel 5 de mogelijkheid tot toekenning van een gemaximeerde compensatie voor vermogensschade bij -onder meer- een indeling in categorie 4, waarvan hier sprake is. Daarbij dient de vermogensschade substantieel te zijn. Ook dient er volgens de toelichting op artikel 5 zonder gerede twijfel een causaal verband te zijn tussen die substantiële vermogensschade enerzijds en het seksueel misbruik anderzijds.

4.5 Bij de vaststelling van de omvang van de vermogensschade gaat het om een vergelijking tussen de situatie na het seksueel misbruik enerzijds en anderzijds de situatie zoals die - het seksueel misbruik weggedacht - naar redelijke verwachtingen geweest zou zijn gelet op alle bekende feiten en omstandigheden. De Compensatiecommissie heeft de door verzoeker ter onderbouwing van de omvang van zijn vermogensschade aangedragen en door verweerder niet bestreden factoren, beoordeeld.

Voor de Compensatiecommissie is niet zonder gerede twijfel komen vast te staan dat verzoeker substantiële schade heeft geleden die veroorzaakt is door het hem aangedaan seksueel misbruik. Dit brengt met zich dat een indeling in categorie 5 -gelet op de daartoe gestelde eisen in de Compensatieregeling- in het onderhavige geval niet passend is. De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel op grond van de volgende afweging.

4.6 De stelling van verzoeker dat hij in de hypothetische situatie waarin hij niet seksueel zou zijn misbruikt een aanzienlijk hogere opleiding had kunnen afronden en zelfs op academisch niveau werkzaam had kunnen zijn, volgt de Compensatiecommissie - mede bij gebreke van daartoe strekkende bewijsmiddelen- niet. Zij betreft in haar oordeel dat reeds voordat sprake was van het seksueel misbruik, verzoeker de Mulo gedoubleerd heeft, aldus de onder 1 genoemde adviezen van de Klachtencommissie. Daarnaast is blijkens de verklaring van verzoekers moeder sprake geweest van twee grote [verkeersongevallen] en van een ziekenhuisopname in de periode dat verzoeker de Mavo in [plaats] bezocht met als gevolg dat hij niet naar school kon.

Uit het Geneeskundig Onderzoek [beroepsgroep] d.d. [datum] valt af te leiden dat verzoeker een [opleiding] heeft moeten staken, omdat de stof te moeilijk voor hem was. Voornoemd Onderzoek vermeldt eveneens dat verzoeker wegens rugklachten geen zwaar werk mocht doen en bezig was zich om te scholen, alsmede dat hij in [jaartal] zijn [soort diploma] heeft behaald. Al met al is de Compensatiecommissie van oordeel dat er onvoldoende aanknopingspunten zijn voor de stelling dat verzoeker ten gevolge van het seksueel misbruik zijn middelbare school niet heeft afgemaakt en/of gehinderd is in zijn opleiding.

4.7 Uit de overgelegde stukken blijkt dat verzoeker reeds in het begin van zijn werkzame leven gedeeltelijk arbeidsongeschikt is verklaard. Uit de vele overgelegde medische stukken komt het beeld naar voren dat deze gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid samenhangt met (aangeboren of in de vroege jeugd ontstane of door ongevallen veroorzaakte) [verschillende afwijkingen] en mogelijk daardoor veroorzaakte psychische problemen. In de vele overgelegde medische rapporten wordt het seksueel misbruik niet genoemd als oorzaak voor gedeeltelijke arbeidsongeschiktheid.

De Compensatiecommissie heeft uiteraard ook kennis genomen van verzoekers verklaring (bevestigd door de verklaring van zijn moeder) dat hij in [jaartal] een zelfmoordpoging heeft gedaan. Ook blijkt uit de overgelegde brief d.d. 25 maart 2015 van drs. [naam psycholoog] (GZ-psycholoog) en van [naam psycholoog/psychotherapeut] (psycholoog/psychotherapeut) (binnengekomen op 13 februari 2015) dat verzoeker thans onder behandeling is vanwege met het seksueel misbruik samenhangende klachten. Duidelijk is dat verzoeker psychische problemen had en heeft, maar uit deze brieven kan evenwel niet, althans niet zonder gerede twijfel, worden afgeleid dat deze aan het seksueel misbruik gerelateerde klachten hebben geleid tot substantiële vermogensschade en evenmin dat de teruglopende inkomsten van zijn [bedrijf] daaraan te wijten zouden zijn. Daarbij komt dat in de vele overige medische bewijsstukken en onderzoeksrapporten van oudere datum aan het seksueel misbruik gerelateerde psychische klachten niet zijn benoemd en de bovengenoemde verklaringen zijn opgesteld ten tijde van en met het oog op de onderhavige compensatieprocedure.

Dit brengt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat een vergoeding voor vermogensschade niet aan de orde kan zijn.

4.8 De Compensatiecommissie wenst met het hiervoor gestelde op geen enkele wijze afbreuk te doen aan de gevolgen die de ernstige inbreuk op de lichamelijke en psychische integriteit van verzoeker heeft gehad. Het is de Compensatiecommissie duidelijk dat verzoeker een zware tijd heeft gehad op het internaat en geleden heeft onder het seksueel misbruik dat hem daar destijds door twee personen is aangedaan.

Zij hecht er nadrukkelijk aan op te merken dat zij zich rekenschap geeft van de ernst en met name ook de duur en frequentie van het verzoeker op een kwetsbare leeftijd aangedane seksuele misbruik. Het voorgaande brengt de Compensatiecommissie tot het advies aan verweerder om het vaste bedrag binnen categorie 4, te weten een bedrag van €25.000,- aan verzoeker te betalen.

4.9 Gelet op het aandeel in het misbruik dat valt onder de kerkelijke verantwoordelijkheid van de Orde enerzijds en het aandeel in het misbruik dat voor rekening van het Coulangefonds komt, komt het de Compensatiecommissie voor dat een verdeling, waarbij de Orde €5.000,- en het Coulangefonds €20.000,- betaalt, een passende verdeling zou zijn.

4.10 Verzoeker heeft een nota ter hoogte van €4.694,32. inclusief kantoorkosten en BTW overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat het hier om in redelijkheid gemaakte kosten van rechtsbijstand in een redelijke omvang gaat, welke dan ook voor vergoeding in aanmerking komen. Gelet op artikel 22 van de Compensatieregeling lijkt het de Compensatiecommissie passend indien de gemaakte advocaatkosten €1.500,- voor rekening van het Coulangefonds komen.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 4 en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 4 en adviseert binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak:

- aan de Orde om een bedrag van €5.000,- te betalen aan verzoeker, en
- aan het Coulangefonds om een bedrag van €20.000,- te betalen aan verzoeker, alsmede een bedrag van €1.500,- ter zake van kosten van rechtsbijstand te betalen aan de advocaat van verzoeker.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. D.J. van der K. en mr. K.H. F., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C., griffier, op 16/09/2015 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter